Prilikom predstavljanja novih kandidata za ministre (konkretno Marina Piletića) premijer Andrej Plenković je, između ostalog, ustvrdio kako je važnije da je ministar borben kako bi ostvario interese svoje stranke nego da je pametan (da, temeljem svoje pameti, inzistira na najboljem putu u interesu hrvatskih građana – moj dodatak). Nisam mogao vjerovati vlastitim ušima. Zapravo ne vjerujem još uvijek. Tu i takvu izjavu nisam nikada očekivao od premijera zemlje članice EU s velikim političkim ambicijama i to ne samo u Hrvatskoj, koja samo treba poslužiti kao uzletna staza, Â veću u Bruxellesu. Bit će interesantno vidjeti da li će javna sredstva priopćavanja premijera „razapeti na križ“ ili će propustiti priliku da komentiraju tragičnu političku zbilju. Lokalnoj upravi je poznato kako je dobro da je gradonačelnik član stranke na vlasti. Možda je Dinko Cvitan, kada je gradonačelnike nazvao šerifima, mislio upravo na navedene slučajeve. Zaprešić je jedan od takvih slučajeva. To mnogo objašnjava, ali ne sve. Međutim, umreženje političara, ne nužno iz iste stranke, može značajno povećati „učinkovitost“. O tme ću podrobnije pisati u novoj knjizi. Za sada o prisutnoj transformaciji politike svjedočim putem konkretnih slučajeva koje ću, potom, uopćiti u načela ponašanja. Vratimo se izjavi našeg premijera Andreja Plenkovića.

Što znači: važnije je da ministar bude borben? Borben u odnosu na koga ili čega? U trećem tisućljeću vlade se bore kako bi putem znanosti i obrazovanja dinamizirale svoj gospodarski razvoj što bilježimo suficitom na računu platne bilance. Snažna gospodarska aktivnost rezultira velikom dodanom vrijednošću, koja osigurava, blagostanje građana i pomoć potrebitima. Nigdje tu ne vidim borbenost koja ne polazi od znanja. Znanje očito nije potrebno, kako kaže naš premijer. Ako znanje nije potrebno, ili da budem blaži nužno, tada svaka osoba sa stranačkom iskaznicom može biti ministar. Međutim, to stvara više pitanja nego što daje odgovora. Platon u svojoj državi predlaže da ju vode najumniji članovi zajednice. Sada nakon toliko stoljeća znanje više nije važno. Da je znanje potrebno kazuje nam povijest jer je nemoguće naći bilo koju učinkovitu državu koja svoju učinkovitost nije ostvarila primjenom znanosti tadašnjeg vremena. Mislim da je znanost presudna jer kako interpretirati izjavu Ivana Pavla II. koji je kazao kako je sluga svih slugu. Rimski biskup je sluga svih sluga. Onaj koji služi mora znati kome, kada, gdje i zašto služi? U tim slučajevima govorimo o služenju kao izboru. Politika se bar predstavlja kao nesebično služenje svojimÂ građanima. Kako se može služiti ako ne znamo? Prema izjavi našeg premijera izraz ministar nije moguće podijeliti u dvije riječi mini i star.

U vrijeme bivše države pričale su se anegdote kako bi se ukazalo da se tadašnja vlast nije snalazila ili, što je isto, nije djelovala na razini problema. Tako su mi u Hercegovini pričali kako su na partijskom sastanku partizani dijelili funkcije jednog manjeg grada. Među njima se je našao član koji se je rodio i odgojio u tom mjestu. Sjetio se je kako su građani uvažavali mjesnog ljekarnika i kako su mu se obraćali, kao da je liječnik, da im pomogne. Naš je junak razmišljao, razmišljao pa zaključio. Javi se je za riječ pa je kratko kazao kako je spreman preuzeti mjesnu ljekarnu ako partija to od njega traži. Dodao je kako nije vrijeme za osobne probitke već kao borac partije mora raditi u interesu radničke klase. Tada se još nije radničkoj

klasi dodavalo: seljaka i poštene inteligencije. Uvijek takve anegdote poprati glasni smijeh i komentari pa nisam siguran da li je naš junak dobio partijski zadatak da vodi mjesnu ljekarnu.

Svoje odluke naš premijer često naziva političkim odlukama. To će reći: ako sam pogriješio kaznite me na slijedećim parlamentarnim izborima. Mi smo zaboravan narod koji je naučio pratiti voljenog vođu. To je najznačajnija karakteristika našeg junačkog naroda. Kazano je kako je HDZ stvorio hrvatsku državu i danas, najveći broj građana, smatra kako moramo upravo HDZ-u zahvaliti što imamo državu. Ako moramo zahvaliti tada moramo i pokuditi taj isti HDZ jer se ne živi ni približno kako je to najavio pokojni predsjednik Franjo Tuđman. Tada sam u svojim javnim istupima kritički govorio o greškama izvršne vlast koje valja mijenjati. I danas mislim kako je Lijepa Naša mogla biti daleko prosperitetnija zemlja nego što pokazuju današnji zabrinjavajući rezultati. Moji istupi su mi pribavili atribut – katastrofičar. Susjedna nam Slovenija je otišla daleko naprijed. Nije nam bježala jer je svoju politiku javno branila pa smo mogli čuti argumente za i protiv. Umjesto toga mi smo krenuli svojim junačkim putem u privatizaciju, potom u zaduživanje kada je kazano kako je to privilegij. Kad su prestala ratna razaranja umjesto da saniramo javnu blagajnu mi smo krenuli putem potrošnje. Kredita je bilo, narod nije imao pa su političari, pragmatičari već kakvi jesu, krenuli putem deficita robne razmjene s inozemstvom što je državi donosilo dodatne porezne prihode putem poreza na potrošnju. Nisam samo ja kritizirao. Mnogi su ekonomisti Â kritizirali tadašnju ekonomsku politiku. Kada je došla kriza, za koju je premijer Ivo Sanader tvrdio da će nas mimoići, „kruta zbilja srušila je bajku“. Kriza je dodatno razorila socijalnu strukturu Lijepe Naše. Došla je nova šansa koju je naš premijer Andrej Plenković naslijedio od Jadranke Kosor, Zorana Milanovića i Tihomira Oreškovića. Umjesto da pokrenemo razvoj Lijepe Naše, nastavila se je priča koja je fokusirana samo i jedino na refleksnu vatrogasnu politiku u sadašnjosti – od izbora do izbora.

Ako nam je potrebna borbenost umjesto pameti kako je moguće voditi optimalnu i sveobuhvatnu politiku bez spoznaja? Kako je moguće da našeg premijera hvale kako odlučno rješava probleme, kako je to sam kazao, bez potrebnog znanja? Što će našem premijeru toliki savjetnici ako znanje nije nužno? Svatko od nas bi mogao postaviti mnoga dodatna pitanja, ali pitanje svih pitanja je kako je moguće u demokratskoj državi kazati kako je borbenost i odanost stranci važnije od interesa njezinih građana. Meni nije jasno i vjerojatno nikada neće biti.